

Allmänna helgdagar m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas tjugo motionsyrkanden från den allmänna motions tiden 2009. Yrkandena avser bl.a. helgdagar, flaggdagar, belöning i form av flaggutdelning och medborgarceremonier. Ett antal yrkanden har behandlats tidigare under mandatperioden och behandlas därför i förenklad ordning i detta betänkande. Dessa yrkanden avser flaggning med EU-flaggan, offentliga belöningssystem, nationalsången och en minnesdag för Raoul Wallenberg.

Utskottet avstyrker samtliga motioner. Betänkandet innehåller en reservation (v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 5	4
Utskottets överväganden	5
Helgdagar	5
Flaggdagar	7
Belöning i form av flaggutdelning	9
Medborgarceremonier	10
Motionsförslag som behandlats i förenklad ordning	11
Reservation	12
Flaggdagar, punkt 2 (v, mp)	12
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Helgdagar

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:K261 och 2009/10:K316.

2. Flaggdagar

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:K213, 2009/10:K228 yrkandena 1 och 2, 2009/10:K276 yrkande 1, 2009/10:K366 och 2009/10:K371.

Reservation (v, mp)

3. Belöning i form av flaggutdelning

Riksdagen avslår motion 2009/10:K269.

4. Medborgarceremonier

Riksdagen avslår motion 2009/10:K303.

5. Motionsförslag som behandlats i förenklad ordning

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 18 februari 2010

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Margareta Cederfelt (m), Morgan Johansson (s), Andreas Norlén (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Tenje (m), Marianne Berg (v), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp), Camilla Lindberg (fp) och Petter Löberg (s).

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 5

Motion	Motionärer	Yrkanden
5. Motionsförslag som behandlats i förenklad ordning		
2009/10:K263	Lennart Sacrédeus (kd)	
2009/10:K274	Mats Pertoft (mp)	
2009/10:K276	Karin Granbom Ellison m.fl. (fp)	2
2009/10:K283	Eva Johnsson (kd)	
2009/10:K311	Göran Montan (m)	
2009/10:K350	Chatrine Pålsson Ahlgren (kd)	
2009/10:K397	Marianne Watz (m)	1 och 2
2009/10:K406	Walburga Habsburg Douglas (m)	
2009/10:K409	Birgitta Ohlsson m.fl. (fp)	

Utskottets överväganden

Helgdagar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion om att första maj inte längre ska vara allmän helgdag och en motion om att nouruz/newroz ska bli allmän helgdag.

Motionerna

I motion 2009/10:K261 av Malin Löfsjögård (m) yrkas ett tillkännagivande om att avskaffa första maj som helgdag. Motionären anför att annandag pingst avskaffades som helgdag när nationaldagen blev helgdag. Ett naturligare beslut hade varit att i stället avskaffa första maj som helgdag. Vidare anför motionären att första maj är arbetarrörelsens internationella högtidsdag som firas sedan 1809 på initiativ av en socialistisk organisation bildad i 1800-talets Paris. Det är i dag i huvudsak en dag som firas av fackföreningar med bl.a. demonstrationer. Denna tradition har dock enligt motionären avtagit i Sverige, varför det inte torde finnas något behov av att ha den kvar. Motionären anser också att det kan tyckas märkligt att i en demokrati ha en helgdag som har sin grund i enskilda partiers politiska historia.

I motion 2009/10:K316 av Reza Khelili Dylami (m) yrkas ett tillkännagivande om att göra nouruz/newroz till nationell helgdag. Motionären anför att flera invandrade befolkningsgrupper firar nyår i samband med vårdagjämningen. Detta nyårsfirande är inte begränsat till en viss specifik religion, utan högtiden delas av flera olika folkgrupper och bekännare av olika religioner. Till dem som firar högtiden hör bl.a. perser, tadjiker, kurder och azerer. Vidare anför motionären att firandet av högtiden har stor spridning i Sverige och att det beräknas att ca 100 000 människor firar nouruz/newroz i Sverige. Motionären menar också att den eldfest som hålls för att fira högtiden är en stark manifestation för sammanhållningen mellan olika kulturer.

Bakgrund

Vilka dagar som är helgdagar regleras i lagen (1989:253) om allmänna helgdagar. Enligt 1 § avses med allmän helgdag i lag eller annan författning söndagar, däribland påskdagen och pingstdagen, nyårsdagen, trettondedag jul, första maj, juldagen och annandag jul, även när de inte infaller på en söndag, samt långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, nationaldagen, midsommardagen och alla helgons dag.

I förarbetena till lagen (prop. 1988/89:114 s. 5) angavs att utöver de allmänna helgdagar som samtidigt är kyrkliga högtider räknades även första maj som helgdag enligt lagen (1938:107) om den 1 majs likställande i vissa hänseenden med allmän helgdag. Någon ändring av antalet heldagar föreslogs inte i propositionen.

I betänkande 2001/02:KU9 behandlade konstitutionsutskottet ett antal motioner om att göra nationaldagen den 6 juni till allmän helgdag. Vid behandlingen av motionerna ansåg utskottet att nationaldagen den 6 juni borde bli allmän helgdag. Utskottet ansåg dock att det var regeringens uppgift att utarbeta ett förslag om att nationaldagen den 6 juni skulle bli allmän helgdag.

Därefter föreslog regeringen i proposition 2004/05:23 att nationaldagen skulle bli allmän helgdag från 2005. Regeringen ansåg att förslaget skulle finansieras genom att en annan helgdag togs bort och föreslog att annandag pingst skulle upphöra att vara allmän helgdag. I övervägandena i propositionen om vilken helgdag som borde tas bort när nationaldagen blev helgdag anförde regeringen bl.a. att första maj i kombination med valborgsmässofirandet hade utvecklats till en stor och folklig helg. Första maj hade firats som en icke-kyrklig folkfest sedan medeltiden. Första maj var dessutom en helgdag i många länder. Sammantaget borde därför enligt regeringen första maj vara kvar som allmän helgdag.

I betänkande 2004/05:KU6 anslöt sig konstitutionsutskottet till regeringens bedömning.

I nationalencyklopedin anges att den 20 eller 21 mars infaller vårdagjämningen då dag och natt är lika långa. Dagen räknas som nyårsdag i många äldre tideräkningar. Den kallas *nouruz* och firas av bland andra iranier, afghaner och kurder.

Utskottets ställningstagande

Första maj har sedan länge varit en allmän helgdag i Sverige, liksom i många andra länder. I samband med att nationaldagen blev allmän helgdag övervägdes vilken annan helgdag som borde upphöra för att finansiera reformen. Övervägandena ledde till att annandag pingst skulle upphöra att vara allmän helgdag. Utskottet anser att antalet helgdagar inte bör ändras och är inte berett att förorda att någon nu gällande helgdag tas bort alternativt att någon ny helgdag införs. Utskottet avstyrker motion 2009/10:K261 (m) och motion 2009/10:K316 (m).

Flaggdagar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om förändringar när det gäller de allmänna flaggdagarna.

Jämför reservation (v, mp).

Motionerna

I motion 2009/10:K371 av Jan Erik Ågren (kd) yrkas ett tillkännagivande om att samernas nationaldag den 6 februari bör bli allmän flaggdag. Motionären anför att samerna är en svensk urbefolkning vars rättigheter under lång tid har ifrågasatts. Samerna erkänns numera som en urbefolkning, och olika insatser görs för att stärka den samiska kulturen. Den 6 februari har fått ställning som samernas egen nationaldag. Det naturliga vore enligt motionären att nationaldagen blir allmän flaggdag i Sverige på samma sätt som den redan är i Norge.

I motion 2009/10:K276 yrkande 1 av Karin Granbom Ellison m.fl. (fp) och motion 2009/10:K366 av Helena Bargholtz (fp) yrkas att Europadagen den 9 maj blir allmän flaggdag. I motion 2009/10:K228 av Hans Backman (fp) yrkas att Europadagen (yrkande 1) och dagen för allmänna val till Europaparlamentet (yrkande 2) blir allmänna flaggdagar.

I motion 2009/10:K213 av Lars Wegendal (s) yrkas ett tillkännagivande om att de "kungliga flaggdagarna" bör upphöra att vara allmänna flaggdagar, men att flaggan fortsatt bör hissas den 30 april, dock inte för kungen utan därför att det är valborgsmässoafton.

Gällande regler

Allmänna flaggdagar är enligt förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar

- nyårsdagen
- den 28 januari konungens namnsdag
- den 12 mars kronprinsessans namnsdag
- påskdagen
- den 30 april konungens födelsedag
- den 1 maj
- pingstdagen
- den 6 juni Sveriges nationaldag och svenska flaggans dag
- midsommardagen
- den 14 juli kronprinsessans födelsedag
- den 8 augusti drottningens namnsdag
- dag för val i hela riket till riksdagen,
- den 24 oktober FN-dagen
- den 6 november Gustav Adolfsdagen

- den 10 december Nobeldagen
- den 23 december drottningens födelsedag
- juldagen

Bakgrund

I proposition 1981/82:109 med förslag till ny lagstiftning om Sveriges riksvapen och Sveriges flagga framhölls att det då inte fanns några bindande föreskrifter om flaggning på bestämda dagar – frånsett på Försvarsmaktens område. Emellertid hade s.k. allmänna flaggdagar angetts i den vanliga almanackan alltsedan 1939. Denna förteckning över flaggdagar hade karaktären av inofficiell rekommendation och hade tillkommit på initiativ av Bestyrelsen för svenska flaggans dag. Tanken på att införa en skyldighet att på de allmänna flaggdagarna flagga på byggnader som inrymmer statliga myndigheter och institutioner avvisades av ekonomiska och praktiska skäl. Flagningsfrågan borde därför liksom dittills lämnas oreglerad förutom inom Försvarsmakten. Detta innebar att varje civil myndighet själv utifrån praktiska och andra överväganden fick avgöra i vilken utsträckning seden att flagga på de allmänna flaggdagarna lämpligen kunde upprätthållas. Mot bakgrund av att konstitutionsutskottet vid åtskilliga tillfällen behandlat önskemål om att de allmänna flaggdagarna skulle förtecknas och fastställas officiellt föreslogs att så skulle ske. Beträffande frågan om vilka dagar som borde tas upp som flaggdagar påpekades att de nuvarande flaggdagarna i princip varit oförändrade i drygt 40 år och att de således hade vuxit sig in i allmänhetens medvetande. Därför borde ingen uteslutas utan starka skäl. De dåvarande 15 flaggdagarna borde alltså behållas. Två nya flaggdagar föreslogs med hänsyn bl.a. till uttalanden från riksdagens sida. Det gällde dag för riksdagsval och FN-dagen den 24 oktober.

På Sametingets webbplats anges att Samerådets 15:e samekonferens beslutade 1992 i Helsingfors att samernas gemensamma nationaldag ska vara den 6 februari. Vidare anges att samernas nationaldag är gemensam för alla samer oavsett om de bor i Sverige, Norge, Finland eller Ryssland samt att den 6 februari är en samisk flaggdag.

Den samiska nationaldagen är flaggdag i Norge men inte i Finland, enligt uppgifter på den norska och finska regeringens webbplatser.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden om att Europadagen den 9 maj och dagen för allmänna val till Europaparlamentet ska vara allmänna flaggdagar, senast i betänkandena 2006/07:KU15 och 2008/09:KU6. I samma betänkanden har utskottet behandlat yrkanden om att de ”kungliga flaggdagarna” ska upphöra att vara flaggdagar. Utskottet har påpekat att den 9 maj anges som Europadagen i svenska almanackor och att det finns skäl

att uppmärksamma den dagen på olika sätt, liksom dagen för val till Europaparlamentet. Utskottet har dock inte varit berett att förorda att nya flaggdagar införs eller att vissa nu gällande flaggdagar tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det finns skäl att uppmärksamma såväl samernas nationaldag som Europadagen och dagen för val till Europaparlamentet. Utskottet är emellertid som tidigare inte berett att förorda att nya flaggdagar införs och inte heller att vissa nu gällande flaggdagar tas bort. Motionerna 2009/10:K213 (s), 2009/10:K228 yrkandena 1 och 2 (fp), 2009/10:K276 yrkande 1 (fp), 2009/10:K366 (fp) och 2009/10:K371 (kd) avstyrks.

Belöning i form av flaggutdelning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion om belöning i form av flaggutdelning.

Motionen

I motion 2009/10:K269 av Göran Pettersson (m) yrkas ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om statliga belöningar till förtjänta i form av utdelning av flaggor. Motionären anför att den svenska staten i alltför liten grad belönar medborgare som gjort framstående insatser. Som ett första steg för att förbättra statens medel att visa uppskattning föreslår motionären att det varje dag ska hissas en ny flagga på Riksdagshuset. De gamla flaggorna ska förses med ett intyg om vilken dag den varit hissad. Varje riksdagsledamot får disponera en flagga per år, som ska delas ut på nationaldagen till någon förtjänt medborgare i ledamotens valkrets. Nyttjande av de övertaliga flaggorna ska bestämmas av talmannen.

Bakgrund

Det finns en kommitté, Rikskommittén Sveriges Nationaldag, som varje år på nationaldagen delar ut flaggor och fanor till förtjänta organisationer och enskilda personer. Utdelningen föregås av en ansökan. Av kommitténs webbplats framgår att Rikskommittén ska främja respekten och intresset för nationaldagen och för den svenska flaggan. Huvudmän för kommittén är landets 21 landshövdingar. Kommitténs styrelse ska inom sig ha företrädare för rikets kommuner, folkrörelser, organisationer och vissa myndigheter. Riksdagens tre vice talmän ingår i styrelsen. Styrelsens ordförande är riksdagens talman.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som noterar att det finns en organisation som delar ut flaggor till förtjänta organisationer och personer, anser inte att det finns skäl att lämna något tillkännagivande om ett sådant belöningssystem i form av flaggutdelning som föreslås i motion 2009/10:K269 (m). Motionen avstyrks.

Medborgarceremonier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om medborgarceremonier.

Motionen

I motion 2009/10:K303 av Eva Flyborg (fp) anføres att det bör vara obligatoriskt för kommunerna att genomföra medborgarceremonier för dem som har fått svenskt medborgarskap. Detta skulle enligt motionären betyda mycket för integrationen i Sverige och dessutom tydliggöra det ömsesidiga sociala kontrakt med det nya samhället som ett medborgarskap innebär.

Tidigare behandling

Arbetsmarknadsutskottet har tidigare behandlat ett liknande yrkande. Arbetsmarknadsutskottet såg i betänkande 2008/09:AU1 i likhet med motionären positivt på de initiativ till medborgarskapsцерemonier som genomförs för nya medborgare i ett flertal svenska kommuner. Utskottets uppfattning var dock att ceremonierna även fortsättningsvis bör arrangeras på kommunernas eget initiativ.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på de initiativ till medborgarskapsцерemonier som genomförs för nya medborgare i ett flertal kommuner. Utskottet anser dock i likhet med vad arbetsmarknadsutskottet tidigare har ansett att ceremonierna även fortsättningsvis bör arrangeras på kommunernas eget initiativ, och utskottet avstyrker motion 2009/10:K303 (fp).

Motionsförslag som behandlats i förenklad ordning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner som rör frågor som tidigare har behandlats under mandatperioden och som rör flaggning med EU-flaggan, offentliga belöningsystem, nationalsången och en minnesdag för Raoul Wallenberg.

I betänkandet tas motionsförslag upp som rör samma eller i huvudsak samma frågor som tidigare har behandlats under mandatperioden. Det gäller yrkanden om flaggning med EU-flaggan, som har behandlats och avstyrkts i betänkandena 2006/07:KU4, 2006/07:KU12 och 2008/09:KU13 (i förenklad ordning). Vidare gäller det yrkanden om nationalsången, som har behandlats och avstyrkts i betänkande 2008/09:KU6. Det gäller även yrkanden om offentliga belöningsystem (ordens- och titelväsendet), vilka har behandlats och avstyrkts i betänkandena 2006/07:KU15 och 2008/09:KU6. Slutligen gäller det en minnesdag för Raoul Wallenberg, som har behandlats och avstyrkts i betänkande 2006/07:KU15 samt av kulturutskottet i betänkandena 2007/08:KrU5 och 2008/09:KrU5 (i förenklad ordning).

Utskottet vidhåller de tidigare gjorda bedömningarna i dessa frågor och finner inte skäl att nu ta upp dem till närmare behandling.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Flaggdagar, punkt 2 (v, mp)

av Marianne Berg (v) och Mikael Johansson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:K213 och avslår motionerna 2009/10:K228 yrkandena 1 och 2, 2009/10:K276 yrkande 1, 2009/10:K366 och 2009/10:K371.

Ställningstagande

Det finns åtskilliga viktiga minnesdagar i almanackan som inte är allmänna flaggdagar. Bland annat mot den bakgrunden framstår det som besvärande att det fortfarande finns kungliga flaggdagar. Kungens, drottningens och kronprinsessans födelsedagar och namnsdagar bör därför enligt vår mening inte längre vara allmänna flaggdagar.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:K213 av Lars Wegedal (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kungliga flaggdagar.

2009/10:K228 av Hans Backman (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utse Europadagen, den 9 maj, till allmän flaggdag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dagen för allmänna val till Europaparlamentet utses till allmän flaggdag.

2009/10:K261 av Malin Löfsjögård (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa första maj som helgdag.

2009/10:K263 av Lennart Sacrédeus (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av tydlighet avseende "Du gamla, du fria" såsom Sveriges officiellt antagna nationalsång.

2009/10:K269 av Göran Pettersson (m):

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i motionen om statliga belöningar till förtjänta.

2009/10:K274 av Mats Pertoft (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förnya ordens- och titelväsendet i Sverige.

2009/10:K276 av Karin Granbom Ellison m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Europadagen bör bli en allmän flaggdag.
2. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i motionen om att flagga med EU-flaggan i och utanför riksdagen.

2009/10:K283 av Eva Johnsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att officiellt anta Du gamla, du fria som Sveriges nationalsång.

2009/10:K303 av Eva Flyborg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om medborgarceremonier.

2009/10:K311 av Göran Montan (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av ett ordensväsen.

2009/10:K316 av Reza Khelili Dylami (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra nouruz/newroz till nationell helgdag.

2009/10:K350 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera det offentliga ideella belöningsystemet.

2009/10:K366 av Helena Bargholtz (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Europadagen den 9 maj ska bli allmän flaggdag.

2009/10:K371 av Jan Erik Ågren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den 6 februari blir allmän flaggdag.

2009/10:K397 av Marianne Watz (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upphäva ordensreformen från 1974.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra ett reformerat ordensväsen.

2009/10:K406 av Walburga Habsburg Douglas (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om användandet av EU-flaggan vid statliga offentliga byggnader.

2009/10:K409 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en svensk minnesdag tillägnad Raoul Wallenbergs minne.